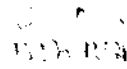

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย (สมัยนั้น) เริ่มดำเนินการส่งเสริมจัดตั้ง ศูนย์สงเคราะห์ประจำหมู่บ้าน ตั้งแต่ปี 2527 ที่จังหวัดปราจีนบุรี เนื่องจากเป็นจังหวัดที่อยู่ชายแดน ติดกับประเทศกัมพูชา ซึ่งประเทศกัมพูชาในขณะนั้นมีการทำสงครามสู้รบกันในประเทศราษฎรที่อยู่ในชายแดนดังกล่าว ได้รับความเดือดร้อนจากภัยสงคราม ความยากจน และประสบความทุกข์ยากเดือดร้อนอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ของสำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดปราจีนบุรีไม่สามารถช่วยเหลือราษฎรผู้เดือดร้อนได้ทันการณ์ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ มีอยู่จำกัด ไม่สามารถดูแลความทุกข์สุขของราษฎร ได้อย่างทั่วถึง จึงเห็นความจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น และเผยแพร่ความรู้ให้ราษฎร ที่มีความคิดริเริ่มที่จะรวมตัวกันเป็นกลุ่มคณะเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ก็ด้วยการจัดตั้ง “ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ” ขึ้น เพื่อเป็นสื่อกลางในการดำเนินงานสังคมสงเคราะห์เบื้องต้น และเป็นหลักประกันขั้นพื้นฐานให้แก่ราษฎรในชนบทที่จะได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างรวดเร็วและทั่วถึง

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2530 เห็นชอบให้กรมประชาสงเคราะห์ ดำเนินการ โครงการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2531 เป็นต้นมา โดยบรรจุโครงการไว้ในแผนมหาดไทยแม่บท ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2530 – 2534) และแผนปฏิบัติการของกระทรวงมหาดไทย ระยะเวลา 4 ปี (พ.ศ. 2531 – 2534) ภายใต้แผนพัฒนาคน สังคมและวัฒนธรรม แผนงานสวัสดิการสังคม แผนงานย่อย การสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม โดยกรมประชาสงเคราะห์ได้กำหนดแนวนโยบายการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไว้ดังนี้

1. เพื่อให้งานด้านสงเคราะห์ที่เดือดร้อนได้ช่วยเหลือประชาชนในระดับหมู่บ้านอย่างแท้จริง
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลของผู้เดือดร้อนอย่างถูกต้องเสนอต่อประชาสงเคราะห์อำเภอ และประชาสงเคราะห์จังหวัด
3. เพื่อส่งเสริมให้เอกชนและองค์การสังคมสงเคราะห์อื่นๆ ได้สนับสนุนและช่วยเหลือแก่ผู้มีปัญหา ต้องการความช่วยเหลือในหมู่บ้านและเพื่อให้ประชาชนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐ

ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมขึ้น เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2536 ภารกิจงานที่เพิ่มขึ้นประกอบด้วยภารกิจงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงานประกันสังคม กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน และภารกิจงานกรมประชาสงเคราะห์ ประกอบกับในช่วงพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อการพัฒนาคน การพัฒนา
 กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และพัฒนาระบบความมั่นคงทางสังคม ซึ่งเป็นความรับผิดชอบหลักประการ
 หนึ่งของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแนวทางของแผนพัฒนา
 เศรษฐกิจและสังคมสงเคราะห์ ช้างต้น บริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ต้องเข้าถึงประชา
 ชนทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จึงได้รับ โอนงานของศูนย์
 สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ของกรมประชาสงเคราะห์มาเป็นงาน ภารกิจของกระทรวงแรง
 งานและสวัสดิการสังคม และได้ออกระเบียบว่าด้วยศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พ.ศ.
 2541 โดยได้กำหนดที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ซึ่งเป็นองค์กร
 ประชาชน ได้มีบทบาทในการให้บริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม แก่ประชาชนในหมู่บ้าน
 มากขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเป็นผลสำเร็จ กระทรวง
 แรงงานและสวัสดิการสังคม ได้กำหนดให้ทุกหน่วยงาน สังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการ
 สังคม ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคต้องสนับสนุนช่วยเหลือการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎร
 ประจำหมู่บ้าน สำหรับส่วนภูมิภาคได้ให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดทำหน้าที่
 เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการประสานการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
 ร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมในจังหวัด นอกจากนี้
 นั้นในปี พ.ศ. 2542 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้จัด โครงการจ้างบัณฑิตอาสา และผู้มี
 ประสบการณ์ด้านการเงินเสริมสร้างความเข้มแข็งของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ซึ่งเน้น
 การจัดเก็บข้อมูล ทรศ. สสค. และการทำงานร่วมกับชุมชน ต่อมาในปี พ.ศ. 2543 ก็ได้มีการดำเนิน
 การ โครงการจ้างบัณฑิตอาสาเสริมสร้างความเข้มแข็งของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านอีก
 1 ปี โดยเน้นให้บัณฑิตอาสาได้ไปพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้เป็นองค์กรประชา
 ชนที่เข้มแข็งและเป็นที่ยึดของประชาชนได้อย่างแท้จริง ไม่น้อยกว่า 1/5 ของจำนวนศูนย์สงเคราะห์
 ราษฎรประจำหมู่บ้าน สนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลใช้ข้อมูลการสำรวจ ทรศ. และ สสค.
 ในการจัดทำแผนของบประมาณปี 2544 – 2545 ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม การดำเนินงาน
 ตาม โครงการจ้างบัณฑิตอาสาดังกล่าวทำให้บัณฑิตอาสาได้ไปช่วยแนะนำปรึกษาเรื่องศูนย์
 สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ตามระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยศูนย์
 สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พ.ศ. 2541 ได้เป็นอย่างดีต่อมากระทรวงแรงงานและสวัสดิการ
 สังคมได้ปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยศูนย์สงเคราะห์
 ราษฎรประจำหมู่บ้าน พ.ศ. 2541 เพื่อให้ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านดำเนินไปเหมาะสม
 และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงได้วางระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยการส่ง
 เสริม และสนับสนุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พ.ศ. 2544 ขึ้น เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม
 2544 และต่อมากกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้จัดทำโครงการสร้างความเข้มแข็งการ
 จัดสวัสดิการสังคมในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องของโครงการจ้างบัณฑิตอาสาสร้างความ

เข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ปี พ.ศ. 2543 เพื่อขยายผลการจัดสวัสดิการสังคมของ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยการบูรณาการร่วมกับกลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจจากภาครัฐและเอกชนให้เข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งการจัดสวัสดิการสังคมของคนในหมู่บ้าน และเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมของ อบต. และการสนับสนุนงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พ.ศ. 2544 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ทำให้ผู้กำกับบัณฑิตอาสาระดับอำเภอ และ บัณฑิตอาสาได้ไปส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ทำให้ ศูนย์สงเคราะห์ฯบริหารงานและบูรณาการร่วมกับกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาให้เป็นองค์กรที่เป็นที่พึ่งของประชาชน ในการบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมในหมู่บ้านได้อย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

1. ความหมายของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป็นองค์กรประชาชนในระดับหมู่บ้านจัดตั้งขึ้นในรูปของคณะกรรมการซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางดำเนินการช่วยเหลือประชาชนผู้ด้อยโอกาส และประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อน โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนของตนเอง ซึ่งจะทำให้ประชาชนผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนในหมู่บ้านได้รับการดูแล ได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและทันต่อเหตุการณ์บนพื้นฐานของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยให้ดำเนินการในทุกหมู่บ้านในทุกจังหวัด เพื่อให้สมกับเจตนารมณ์ของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมที่ว่าเป็นองค์กรของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน

2. วัตถุประสงค์การจัดตั้งและดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีดังนี้

2.1 เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรเกิดความรู้และแนวคิดในการจัดตั้งองค์กรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยให้ราษฎรร่วมกันแก้ไขปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมของตนเองในพื้นที่อันเป็นหลักประกันที่ราษฎรจะได้รับการช่วยเหลือ โดยรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

2.2 เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับหน่วยราชการ หรือองค์กรภาคเอกชนที่จะลงไปดำเนินกิจกรรมด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และด้านอื่น ๆ ในหมู่บ้าน

2.3 เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหาและกระจายบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมไปสู่ราษฎรในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

2.4 เพื่อให้เป็นแหล่งสถิติข้อมูลพื้นฐานและข่าวสารด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมในหมู่บ้าน

3. หน้าที่ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีหน้าที่ดังนี้

ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
 ๑-๓-๒๕๔๓

- 3.1 สำรวจและจัดทำข้อมูล เพื่อให้เป็นแหล่งสถิติข้อมูลพื้นฐานด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม
  - 3.2 ประสานงานและร่วมดำเนินการกับหน่วยราชการ องค์กรภาคเอกชนในการแก้ไข ปัญหาและจัดบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน
  - 3.3 เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม
  - 3.4 ระดมความร่วมมือของประชาชน และผู้แทนประชาชนในการดำเนินงานของศูนย์ สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
  - 3.5 รายงานเหตุสาธารณภัยและปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นแก่ราษฎรในหมู่บ้าน
  - 3.6 ดำเนินการด้านการสงเคราะห์และฟื้นฟู การพัฒนา คุ้มครองและป้องกัน การยก ระดับคุณภาพชีวิต และรวบรวมสถิติข้อมูลของราษฎรในหมู่บ้าน
  - 3.7 จัดให้บริการอื่น ๆ ที่คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเห็นสมควร และเหมาะสม
4. แนวทางการดำเนินการของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
    - 4.1 ด้านการสงเคราะห์และฟื้นฟู
      - 4.1.1 ช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ ครอบครัวผู้มีรายได้น้อย ผู้ประสบสา รณภัย ผู้ประสบปัญหาด้านแรงงาน และผู้ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนต่างๆ ด้วย เครื่องอุปโภค บริโภค เงิน และให้คำปรึกษาแนะนำ หรือด้านอื่น ๆ ตามความเหมาะสม
      - 4.1.2 พิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุเพื่อรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
      - 4.1.3 สนับสนุนให้มีศูนย์บริการดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ และศูนย์บริการอื่นทางด้านแรง งานและสวัสดิการสังคม
    - 4.2 ด้านการพัฒนา คุ้มครองและป้องกัน
      - 4.2.1 สนับสนุนให้มีการแต่งตั้งอาสาสมัครตามที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรง งานและสวัสดิการสังคมจัดตั้งขึ้น
      - 4.2.2 สอดส่อง ดูแล เฝ้าระวัง ปัญหาความประพฤติกุศลของเด็กและเยาวชนในหมู่บ้าน การเดินทางไปทำงานในต่างถิ่นของสตรีและเยาวชน รวมทั้งเคลื่อนย้ายแรงงานของประชาชนใน หมู่บ้าน
      - 4.2.3 เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจและแนวปฏิบัติด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม
      - 4.2.4 ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และส่วน ราชการที่เกี่ยวข้องอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อป้องกันการหลอกลวงไปทำงาน การล่อลวง หลีกเลี่ยงและการใช้แรงงานหญิงและเด็ก
      - 4.2.5 ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจัดอบรม อาสาสมัครตามที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจัดตั้งขึ้นเพื่อเสริมการ

ปฏิบัติของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เช่น การช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยร่วมกับทางราชการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ตลอดจนอบรมสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4.2.6 รับเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมเพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.3 ด้านการยกระดับคุณภาพ

4.3.1 ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและองค์กรภาคเอกชน จัดฝึกอบรม จัดอบรมพัฒนาฝีมือแรงงานและยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานและจัดหางานให้แก่ประชาชนวัยทำงานในหมู่บ้าน

4.3.2 พิจารณาคัดเลือกกลุ่มผู้ยากไร้ในหมู่บ้านเข้าร่วม โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวในชนบท

4.3.3 ร่วมกับหน่วยราชการหรือองค์กรภาคเอกชน ฝึกอาชีพจัดอบรมฝีมือแรงงานและจัดหางานแก่คนพิการ

4.4 ด้านสถิติข้อมูล

4.4.1 ดำรงข้อมูลและจัดทำทะเบียนผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน เช่น เด็ก คนชรา คนพิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ตลอดจนผู้ประสบปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมอื่น ๆ

4.4.2 ดำรงข้อมูลสวัสดิการสังคมครัวเรือน เพื่อทราบปัญหาและวางแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหามุมบ้าน

4.4.3 ดำรงข้อมูลด้านแรงงานเกี่ยวกับจำนวนสถานประกอบการประเภทกิจการกำลังแรงงานและการเคลื่อนย้ายแรงงาน

5. ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดร่วมกับหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมทำการประชุมและประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และหลักการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านแก่ชาวบ้าน เจ้าหน้าที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการหมู่บ้าน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านทุกฝ่าย เพื่อรับทราบนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ บทบาท และภารกิจของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

5.2 ประชุมชี้แจงราษฎรให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้ง

5.3 คัดเลือกสถานที่ทำการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

5.4 คัดเลือกคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยที่ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการประกอบด้วย

- ประธานกรรมการศูนย์ฯ
- รองประธานกรรมการศูนย์ฯ
- กรรมการ (ฝ่ายสวัสดิการเด็ก เยาวชน สตรี ครอบครัว)
- กรรมการ (ฝ่ายสวัสดิการคนพิการ ไร้ที่พึ่ง ผู้สูงอายุ)
- กรรมการ (ฝ่ายสวัสดิการผู้ประสบภัย)
- กรรมการ (ฝ่ายจัดหางาน และฝึกอาชีพแรงงาน)
- เภรัญญิก
- เลขานุการ

จำนวนคณะกรรมการ จำนวน 5 – 15 คน และจัดตั้งคณะกรรมการฝ่าย

อื่น ๆ เพิ่มเติมอีกก็ได้ตามความเหมาะสม

5.5 เมื่อได้คัดเลือกสถานที่ทำการของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านและคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเรียบร้อยแล้ว ให้ประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อออกประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และออกประกาศตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไว้เป็นหลักฐาน และจัดทำป้ายศูนย์ฯ

5.6 คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ระดมความร่วมมือของประชาชนและผู้แทนประชาชนในการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเพื่อให้การช่วยเหลือราษฎรที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนในกรณีต่าง ๆ

5.7 ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจะเป็นผู้ออกประกาศจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด เป็นผู้ออกประกาศตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในเขตจังหวัดนั้น ๆ

6. บทบาทหน้าที่กรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

6.1 ประธานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีหน้าที่ดังนี้

- ประชุมชาวบ้านชี้แจงให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยความเห็นชอบจากที่ประชุมชาวบ้าน
- เสนอรายชื่อคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อดำเนินการแต่งตั้งให้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

- ประชุมกรรมการ ศสพ. เพื่อร่างระเบียบ ขั้นตอน และขอบเขตการดำเนินงานของศูนย์ฯ
- ประชุมคณะกรรมการ ศสพ. ทุกเดือน ๆ ละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย เพื่อกำหนดเป้าหมาย แนวทางและกิจกรรมในระยะสั้นและระยะยาวที่ ศสพ. จะดำเนินงาน
- มอบหมายภารกิจให้กรรมการศสพ. แต่ละคนปฏิบัติ รวมทั้งติดตามผลการปฏิบัติงานของกรรมการอย่างสม่ำเสมอ
- ประสานงานสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนองค์กรภาคเอกชน เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
- ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อนในหมู่บ้าน โดยมิตความเห็นชอบของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

6.2 รองประธานกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน มีหน้าที่ปฏิบัติแทนประธานกรรมการ ศสพ. กรณีที่ประธานกรรมการ ศสพ. ไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

6.3 กรรมการต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่

- 6.3.1 กรรมการฝ่ายสวัสดิการเด็ก เยาวชน สตรี ครอบครัว
- 6.3.2 กรรมการฝ่ายสวัสดิการคนพิการ บุคคลไร้ที่พึ่ง ผู้สูงอายุ
- 6.3.3 กรรมการฝ่ายสงเคราะห์ผู้ประสบสาธารณภัย
- 6.3.4 กรรมการฝ่ายจัดหางานและอบรมอาชีพแรงงาน

หน้าที่ของกรรมการต่างๆ มีดังนี้

- (1) จัดเก็บข้อมูลผู้มีปัญหาสังคมของหมู่บ้าน ตามฟอร์มที่ราชการกำหนด (ศสพ.1 และ ศสพ.2) โดยแยกประเภทเป็นกลุ่มเด็ก เยาวชน สตรี คนชรา คนพิการ คนยากไร้ ตลอดจนข้อมูลด้านแรงงาน
- (2) สํารวจกลุ่มผู้ประสบปัญหาทางด้านสังคม ปัญหาแรงงานและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ
- (3) จัดทำผังแสดงข้อมูลผู้มีปัญหาทางสังคม ข้อมูลด้านแรงงาน ตลอดจนสถิติข้อมูลอื่น ๆ ของหมู่บ้าน ติดตั้งไว้ที่ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
- (4) บันทึกผลการดำเนินงานให้ช่วยเหลือผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนของ ศสพ. ไว้อย่างสม่ำเสมอ
- (5) สรุปผลงานการช่วยเหลือผู้ขอรับการสงเคราะห์ของ ศสพ. ติดตั้งไว้ที่ ศสพ. และปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ

- (6) รายงานข้อมูลตามแบบ ศสบ.1 และ ศสบ.2 ให้สำนักงานแรงงาน และสวัสดิการสังคมจังหวัดทราบ และทุกครั้งที่มีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
- (7) จัดทำทะเบียนขึ้นตอนการดำเนินของ ศสบ. โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ ศสบ.
- (8) รับรองคำร้องทุกข์ของราษฎรผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน
- (9) ตรวจสอบรายละเอียดผู้ขอรับการสงเคราะห์ก่อนนำเรื่องเข้าสู่การ พิจารณาของคณะกรรมการ ศสบ.
- (10) นำเรื่องผู้รับการสงเคราะห์และตัวผู้รับการสงเคราะห์เข้าสู่ที่ประชุม คณะกรรมการ ศสบ.
- (11) ดำเนินการให้การช่วยเหลือผู้ขอรับการสงเคราะห์ตามมติคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์
- (12) ติดตามผลให้การช่วยเหลือทุกเดือนและนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการ ศสบ. เพื่อพิจารณา
- (13) รายงานผลการช่วยเหลือผู้รับการสงเคราะห์ให้สำนักงานแรงงาน และสวัสดิการสังคมจังหวัดทราบอย่างสม่ำเสมอ
- (14) ประสานงานหน่วยงานราชการในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ตลอดจนองค์กรภาคเอกชนและผู้มีจิตกุศล เพื่อให้การสงเคราะห์กลุ่มผู้มีปัญหาทางสังคม อาทิเช่น เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กยากจน เด็กกำพร้า สตรีแม่หม้าย สตรีที่ประสบปัญหาความทุกข์ยาก ครอบครัวผู้ยากไร้ คนชราไร้อุปการะ คนพิการ ผู้ประสบสาธารณภัย ตลอดจนผู้ประสบปัญหาด้านแรงงาน ดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม และอื่นๆ ตามที่รับมอบหมายจากสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด

6.4 เพรอญิก มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) จัดทำบัญชีรับ – จ่ายเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้ถูกต้องชัดเจนและเป็นปัจจุบัน
- (2) เปิดบัญชีเงินฝากเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านไว้กับธนาคาร โดยใช้ชื่อเจ้าของบัญชีไม่น้อยกว่า 3 คน โดยพิจารณาจากคณะกรรมการ ศสบ.
- (3) ควบคุมการเบิกจ่ายเงินกองทุน ศสบ. ซึ่งต้องได้รับการเห็นชอบ โดยมติคณะกรรมการ ศสบ. และมีรายชื่อเจ้าของบัญชีร่วมเซ็นเบิกไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 คน
- (4) เก็บรักษาเงินสำรองจ่ายช่วยเหลือผู้ขอรับการสงเคราะห์ไว้ตามที่คณะกรรมการ ศสบ.เป็นผู้กำหนด
- (5) การพิจารณาให้การช่วยเหลือผู้ขอรับการสงเคราะห์โดยเงินกองทุน ศสบ. ต้องได้รับความเห็นชอบ โดยมติคณะกรรมการ ศสบ.

(6)การสงเคราะห์ โดยการกู้ยืมเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ไม่ควรคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้เป็น ไปเพื่อสงเคราะห์ผู้ยากไร้

(7)แสวงหาระดมทรัพยากรเพื่อเพิ่มพูนกองทุน ศสพ. โดยประสานองค์กรภาคเอกชน ผู้มีจิตกุศล ตลอดจนกลุ่มหรือชมรมผู้อาสาสมัครต่าง ๆ

(8)รายงานใช้จ่ายเงินกองทุน ศสพ. ให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคม จังหวัดทุกกระยะ 3 เดือน เพื่อทราบเป็นการตรวจสอบยืนยันการใช้จ่ายเงินให้ถูกต้อง

(9)จัดตั้งคณะกรรมการกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเพื่อระดมเงินกองทุน ศสพ. และดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารกองทุน ศสพ.

6.5 เลขานุการ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1)ประสานงานในคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

(2)ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้านเกิดความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

(3)จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อแสวงหาแนวทางในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

(4)จัดให้มีการประชุมชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะกรรมการ ศสพ. และชาวบ้านเกี่ยวกับการดำเนินงานของ ศสพ.

(5)ประสานงานหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้ององค์กรภาคเอกชน ฯลฯ ตามที่ประธาน ศสพ.มอบหมาย

(6)จัดบันทึกการประชุมคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

7. แนวทางการจ่ายเงินศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ดังนี้

1. แหล่งที่มาของเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ดังนี้

1.1 จากการริเริ่มของชุมชน หรือคณะกรรมการ ศสพ.ระดมเงินผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเพื่อจัดตั้งเป็นเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

1.2 จากเงินอุดหนุนของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม องค์กรปกครองท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ของภาครัฐและเอกชน

1.3 จากการจัดกิจกรรม อาทิ การจัดงานวันเด็ก การจัดงานสงกรานต์ และผู้สูงอายุ การทอดผ้าป่า การจัดแข่งขันกีฬา เป็นต้น

1.4 เงินที่เกิดจากการบริหารจัดการของคณะกรรมการ ศสพ. เช่นการกู้ยืมเงินของประชาชน การถือหุ้นกลุ่มตั้งจะออมทรัพย์ กลุ่ม

ประกอบอาชีพที่คาดว่าจะมีผลกำไรแน่นอน กู้ยืมลงทุนและอื่น ๆ
ตามความเหมาะสม

2. วิธีเปิดบัญชีเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ควรนำเงิน ศสข. ผ่ากไว้ที่ธนาคาร สถาบัน หรือองค์กรการเงินที่เหมาะสม โดยใช้ชื่อบัญชีเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

3. การเก็บรักษาเงินสด ควรให้ற்றுฎีกเก็บรักษาเงินสดไว้ตามที่คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านกำหนด เพื่อช่วยเหลือประชาชนกรณีฉุกเฉิน

4. การช่วยเหลือประชาชนจากเงินกองทุน ควรให้เป็นไปตามมติเสียงส่วนใหญ่ของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

บทที่ 2

ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน (ศสพ.) จังหวัดสตูล

1. สภาพทั่วไป

จังหวัดสตูลได้มอบหมายให้สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดสตูลดำเนินการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบันปี พ.ศ. 2545 มี ศสพ.ทั้งสิ้นจำนวน 269 ศูนย์ อยู่ในเขตเทศบาล 15 ศูนย์ นอกเขตเทศบาล 254 ศูนย์ (ยังเหลืออีก 5 หมู่บ้านที่ยังไม่ได้จัดตั้ง ศสพ. ซึ่งจะดำเนินการส่งเสริมการจัดตั้งภายในปี 2545) การจัดตั้ง ศสพ.ดังกล่าวเพื่อให้เป็นศูนย์กลางดำเนินงานช่วยเหลือประชาชนผู้ด้อยโอกาส และผู้ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อนโดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งจะทำให้ประชาชนผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนในหมู่บ้านได้รับการดูแล ได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและทันต่อเหตุการณ์บนพื้นฐานของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตาม

ตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 สรุปผลการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดสตูล

ประจำปี 2544

ลำดับที่	อำเภอ	เป้าหมาย หมู่บ้าน/ชุมชน	ผลงาน											รวม
			2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544		
1	เมืองสตูล	76	6	-	13	16	31	4	2	1	2	1	76	
2	ควนโดน	30	-	7	18	2	-	1	1	-	1	-	30	
3	ท่าแพ	28	2	-	6	12	6	2	-	-	-	-	28	
4	ละงู	58	1	-	16	13	28	-	-	-	-	-	58	
5	ทุ่งหว้า	35	7	-	8	7	12	-	-	-	-	1	35	
6	ควนกาหลง	27	5	4	3	4	10	-	-	-	1	-	27	
7	กิ่ง อ.มะนัง	17	-	7	3	5	-	-	-	-	-	-	15	
		271	21	4	60	73	94	6	3	2	4	2	269	

จากผลการสำรวจประเมินผลความเข้มแข็งของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ตามแบบประเมินความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน รอบที่ 4 เดือน ธันวาคม 2543 ของบัณฑิตอาสา ซึ่งได้กำหนดชั้นของคะแนนไว้ 3 ระดับดังนี้

ระดับ A เข้มแข็งมาก	ค่าคะแนน	39 – 50
ระดับ B เข้มแข็ง	ค่าคะแนน	26 – 38
ระดับ C ไม่เข้มแข็ง	ค่าคะแนน	0 – 25

ผลปรากฏว่าจังหวัดสตูลมี ศสภ. จัดระดับความเข้มแข็งได้ดังนี้

1. ระดับ A เข้มแข็งมาก	จำนวน	21 ศูนย์
2. ระดับ B เข้มแข็ง	จำนวน	161 ศูนย์
3. ระดับ C ไม่เข้มแข็ง	จำนวน	87 ศูนย์

รายละเอียดตามตารางที่ 1.2

จังหวัดสตูลได้รับเงินอุดหนุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ศูนย์ละ 12,500 บาท จากกรมประชาสงเคราะห์ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 จนถึง พ.ศ. 2542 จำนวน 261 ศูนย์ จาก 6 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ เป็นเงินทั้งสิ้น 3,262,500 บาท ต่อมากระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมได้ออกระเบียบกระทรวงแรงงานฯ ว่าด้วยศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พ.ศ. 2541 ได้มอบเงินอุดหนุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้จังหวัดสตูลเพิ่มอีก จำนวน 3 ศสข. ศสข.ละ 12,500 บาทรวมเป็นเงิน 37,500 บาท ปัจจุบันนี้จังหวัดสตูลได้รับเงินอุดหนุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจำนวนทั้งสิ้น 3,300,000 บาท ยังเหลือ ศสข. ที่ยังไม่ได้รับเงินอุดหนุน ศสข. จำนวน 5 ศสข. จาก 4 อำเภอ และได้แจ้งให้กระทรวงแรงงานฯทราบ ได้พิจารณาให้เงินอุดหนุน ศสข. ดังกล่าวแล้ว รายละเอียดตามตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 สรุปรายละเอียดการสนับสนุนเงินกองทุนสงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดสตูล

ประจำปี 2544

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนชุมชนในเขตเทศบาล	จำนวนศพ.ที่จัดตั้งแล้ว (ศูนย์)	ได้รับเงินอุดหนุนแล้ว (ศูนย์)	คงเหลือศูนย์ที่ยังไม่ได้รับเงินอุดหนุน		หมายเหตุ
						เขตชุมชน	เขตปกครองท้องถิ่น	
1	เมือง	67	9	76	74	1	2	
2	ท่าแพ	28	-	28	28	-	-	
3	ละงู	59	-	58	57	-	1	
4	ทุ่งหว้า	35	-	35	34	-	1	
5	ควนโดน	30	-	30	30	-	-	
6	ควนกาหลง	29	-	27	26	-	1	
7	กิ่ง อ.มะนัง	17	-	15	15	-	-	
	รวม	265	19	269	264	1	5	-อยู่ระหว่างการส่งเสริมการจัดตั้ง ศส.บ.อีก 5 หมู่บ้าน ในจำนวน 3 อำเภอ

**ตารางที่ 1.4 รายชื่อศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดสตูล
ที่ยังไม่ได้รับเงินอุดหนุน**

ลำดับ	ชื่อศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	พื้นที่	วันที่จัดตั้งศูนย์
1	ศสพ.ชุมชนชอชยปดาคีม	ชุมชนชอชยปดาคีม ต.พิมาน อ.เมืองสตูล	9 ก.ค. 2540
2	ศสพ.หัวน้ำคำ	ม.10 ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง	14 มี.ย. 2543
3	ศสพ.ป่าตะเหนื่อ	ม.6 ต.จะบิลัง อ.เมืองสตูล	18 ต.ค. 2544
4	ศสพ.ธารปลิว	ม.10 ต.ทุ่งหว้า อ.ทุ่งหว้า	18 ต.ค. 2544
5	ศสพ.คลองน้ำเค็ม	ม.16 ต.ละงู อ.ละงู	12 ธ.ค. 2544

2. สภาพปัญหาของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดสตูล

จากการที่จังหวัดสตูลได้มอบหมายให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดสตูลร่วมกับหน่วยงานกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดสตูลได้นำเนินการชี้แจงประโยชน์ของการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้แก่คณะกรรมการหมู่บ้านและราษฎรในหมู่บ้านต่างๆ ที่ได้จัดตั้งใหม่ของกระทรวงมหาดไทย ทำให้ปัจจุบันนี้ (พ.ศ. 2545) จังหวัดสตูลมี ศสพ.แล้ว จำนวน 269 ศสพ. (ทั้งหมด 265 หมู่บ้าน กับ 9 ชุมชน) แต่ ศสพ.จังหวัดสตูลที่จัดตั้ง ศสพ.มาตั้งแต่ พ.ศ. 2535 ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดสตูล และต่อมาระเบียบกระทรวงแรงงานฯ ว่าด้วย ศสพ. พ.ศ. 2541 และ พ.ศ. 2544 ได้ให้ ศสพ.อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดสตูลร่วมกับหน่วยงานกระทรวงแรงงานฯ ในจังหวัดสตูล แต่ ศสพ.ที่จัดตั้งขึ้นมาที่ไม่สามารถเป็นศูนย์กลางในกลางในการช่วยเหลือราษฎรผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมและไม่ได้เป็นที่พึ่งของราษฎรใน ศสพ.ได้อย่างแท้จริง จังหวัดสตูลจึงได้สรุปปัญหาต่างๆ ได้ดังนี้

1. ปัญหาการไม่มีส่วนร่วมของราษฎร เนื่องจากการจัดตั้ง ศสพ.ที่ผ่านมา ราษฎรไม่รู้ว่าการจัดตั้ง ศสพ.ให้ประโยชน์กับราษฎรอย่างไร การจัดตั้ง ศสพ. จะมาจากเจ้าหน้าที่เข้าไปกระตุ้นให้คณะกรรมการหมู่บ้านให้รับจัดตั้ง ศสพ. เนื่องจากทางราชการจะสนับสนุนเงินอุดหนุน ศสพ.ละ 12,500 บาท

2. ปัญหาจากการที่คณะกรรมการ ศสพ. ไม่ทราบแนวทางการจ่ายเงินกองทุน ศสพ. จึงไม่รู้ว่าจะนำเงินกองทุน ศสพ. ไปช่วยเหลือราษฎรที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมได้อย่างถูกต้องตามระเบียบของทางราชการและเกรงว่าหากเบิกเงินกองทุน ศสพ. ไปช่วยเหลือราษฎรเงิน ศสพ.จนหมดจะต้องหาเงินมาใช้คืน ศสพ.ในภายหลังและมีความผิดด้วย

3. ปัญหาการได้มาของคณะกรรมการ ศสพ. ไม่ได้มาจากคณะกรรมการ ศสพ. ที่มีความรู้ความสามารถและมีความเสียสละ คณะกรรมการ ศสพ.ส่วนมากจะ ได้การคัดเลือกจาก กำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งจะแต่งตั้งจากญาติพี่น้อง เพื่อนและผู้ใกล้ชิด

4. ปัญหาคณะกรรมการ ศสพ. ไม่มีค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน ศสพ. เนื่องจากคณะกรรมการ ศสพ. ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพส่วนตัวและอาชีพอื่นๆ ที่ต้องหารายได้มาจุนเจือครอบครัวจึงไม่ค่อยมีเวลาที่ จะปฏิบัติงานที่ ศสพ.

5. ปัญหาราษฎรใน ศสพ.ไม่ทราบว่าคณะกรรมการ ศสพ. ในแต่ละหมู่บ้านมีใครบ้าง ศสพ.ตั้งอยู่ที่ใดเมื่อราษฎรประสบปัญหาความเดือดร้อนด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมไม่รู้จักจะไปหาใครที่ช่วยได้บ้าง

6. ปัญหาเงินอุดหนุน ศสพ.ที่ทางราชการให้การสนับสนุนเงินกองทุน ศสพ.ละ 12,500 บาท มีน้อยไม่เพียงพอกับราษฎรผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนด้านแรงงานฯ มีเป็น

จำนวนมาก คณะกรรมการ ศสพ. ไม่กล้านำเงินกองทุน ศสพ. มาให้การช่วยเหลือราษฎรผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนดังกล่าว เพราะเกรงว่าหากช่วยเหลือราษฎรผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนดังกล่าว หากช่วยเหลือราษฎร ไม่ทั่วถึงจะทำให้เกิดข้อครหาขึ้นได้

7. ปัญหาคณะกรรมการ ศสพ. ไม่รู้วิธีการระดมเงิน ศสพ. ให้มีเพิ่มขึ้น ทำให้เงินกองทุน ศสพ. ที่มีอยู่น้อยแล้วยิ่งน้อยลงไป เมื่อคณะกรรมการ ศสพ. ได้พิจารณาอนุมัติช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนด้านแรงงานฯ โดยการให้เปล่า

8. ปัญหาจากผู้ใหญ่บ้านคนใหม่ได้รับเลือกมาดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเข้าใจว่าจะต้องมาดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ ศสพ. โดยตำแหน่งทำให้เกิดปัญหากับประธานกรรมการ ศสพ. ที่ยังไม่ครบวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี (ตามระเบียบฯ ปี 2541)

9. ปัญหาคณะกรรมการ ศสพ. ไม่เข้าใจวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ศสพ. เข้าใจว่าจะต้องเป็นคณะกรรมการ ศสพ. ตลอดไป เมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการ ศสพ. 4 ปี ก็จะไม่มีการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการ ศสพ. ชุดใหม่

10. ปัญหาคณะกรรมการ ศสพ. ไม่แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ ศสพ. ภาระหน้าที่ ศสพ. จะต้องอยู่ที่ประธานกรรมการ ศสพ. ซึ่งเป็นกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน กรรมการ ศสพ. คนอื่นๆ จะไม่รู้เรื่อง ศสพ.

11. ปัญหาคณะกรรมการ ศสพ. ไม่มีการประชุมคณะกรรมการ ศสพ. อย่างสม่ำเสมอ โดยอ้างว่าไม่มีเรื่องสำคัญที่จะประชุม จะประชุมก็ต่อเมื่อมีเรื่องสำคัญเช่น การพิจารณาให้ราษฎรกู้ยืมเงินกองทุน ศสพ. ไปประกอบอาชีพ เป็นต้น

12. ปัญหาเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานกระทรวงแรงงานฯ ในจังหวัดสตูลทางหน่วยงานยังไม่เข้าใจเรื่อง ศสพ. เท่าที่ควร เมื่อไปตรวจเยี่ยม ศสพ. แล้วไม่สามารถให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่คณะกรรมการ ศสพ. ได้

13. ปัญหา ศสพ. ไม่มีข้อมูลสำคัญของ ศสพ. เช่น ข้อมูลผู้สูงอายุ ข้อมูลคนพิการ ข้อมูลผู้ว่างงาน ข้อมูลครอบครัวผู้ยากจน ข้อมูลผู้ถูกเลิกจ้าง เป็นต้น

14. ปัญหาคณะกรรมการ ศสพ. เป็นคณะกรรมการในหมู่บ้านหลายคณะ เช่น คณะกรรมการหมู่บ้านอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อาสาสมัครจัดหางาน เป็นต้น จึงไม่มีเวลาที่จะพัฒนา ศสพ. ให้เจริญก้าวหน้า

15. ปัญหา ศสพ. ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นใน ศสพ. เพื่อไว้ให้บริการราษฎรเมื่อมาติดต่อประสานงานที่ ศสพ. เช่น โต๊ะ เก้าอี้ แบบฟอร์มต่างๆ ที่จำเป็น เป็นต้น

16. ปัญหาคณะกรรมการ ศสพ. ไม่ได้จัดทำบัญชีรับจ่ายเงินกองทุน ศสพ. ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันและสามารถตรวจสอบได้ คณะกรรมการ ศสพ. จะใช้วิธีการจดจำ

17. ปัญหาคณะกรรมการ ศสข.ไม่มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ใน ศสข.เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ผลงานของ ศสข.ให้แก่ราษฎรใน ศสข.ได้รับทราบ

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดสตูล

จากปัญหาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดสตูลดังกล่าว จังหวัดสตูลได้มอบหมายให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดสตูลร่วมกับหน่วยงานกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดสตูลดำเนินการแก้ไขปัญหา ศสข.จังหวัดสตูล เพื่อให้ ศสข.เป็นที่พึ่งของราษฎรผู้ประสบปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมใน ศสข.ได้อย่างแท้จริง โดยมีแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

1. จังหวัดสตูลได้มีคำสั่งจังหวัดฯที่ 770/2544 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2544 แต่งตั้งให้หัวหน้าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานกระทรวงแรงงานฯของจังหวัดสตูล จำนวน 14 คน เป็นคณะทำงานพัฒนา ศสข.จังหวัดสตูลเพื่อทำหน้าที่ติดตามเยี่ยมเยียนให้การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งการดำเนินงานของ ศสข.ในพื้นที่ ศสข.แต่ละอำเภอที่รับผิดชอบให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ และรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค การแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะต่างๆ แก่คณะกรรมการประสานงานดำเนินงาน ศสข.ของจังหวัดสตูล อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกเดือน โดยแต่ละหน่วยงานของกระทรวงแรงงานฯ ในจังหวัดสตูลจะรับผิดชอบ ศสข.แต่ละอำเภอดังนี้

- 1.1 สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดสตูลรับผิดชอบ ศสข.พื้นที่ของอำเภอเมือง (จำนวน 6 ตำบล) และอำเภอละงู
- 1.2 สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสตูล รับผิดชอบ ศสข.พื้นที่อำเภอเมือง (จำนวน 6 ตำบล)
- 1.3 สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสตูล รับผิดชอบ ศสข.พื้นที่อำเภอควนกาหลง และกิ่งอำเภอมะนัง
- 1.4 สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดสตูล รับผิดชอบ ศสข.พื้นที่ควนโดน
- 1.5 สำนักงานจัดหางานจังหวัดสตูล รับผิดชอบ ศสข.พื้นที่ของอำเภอท่าแพ
- 1.6 ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสตูล รับผิดชอบ ศสข.พื้นที่ของอำเภอทุ่งหว้า

2. จังหวัดสตูลได้มอบหมายให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดสตูลร่วมกับคณะทำงานพัฒนา ศสข.จังหวัดสตูลจัดอบรมคณะกรรมการ ศสข.และผู้แทน อบต. ประจำปี 2544 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการ ศสข.ได้ทราบนโยบายและแนวคิดเห็น และประสบการณ์ของคณะกรรมการในแต่ละ ศสข. และให้ผู้แทน อบต.ได้เรียนรู้ และมีความเข้าใจในภารกิจของ ศสข. พร้อมทั้งให้การส่งเสริมและการสนับสนุนการดำเนินงานของ ศสข.มากขึ้น โดยมี ศสข.เป้าหมาย จำนวน 35 ศสข. ศสข.ละ 2 คน (ประธาน และเหรัญญิก ของ ศสข.) รวม 70

คน และประธานกรรมการบริหาร หรือผู้แทน อบต. 35 อบต. จำนวน 35 คน รวมผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น 105 คน แบ่งการอบรมเป็น 2 รุ่น รุ่นที่ 1 วันที่ 22 มีนาคม 2544 เวลา 13.00 – 16.00 น. ณ ห้องประชุมสตูลวัฒนา อำเภอเมืองสตูล และรุ่นที่ 2 วันที่ 3 เมษายน 2544 เวลา 13.00 – 16.00 น. ศาลาประชาคมเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู ใช้งบประมาณจำนวน 6,500 บาท

3. จังหวัดสตูลได้มอบหมายให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดสตูลร่วมกับคณะทำงานพัฒนา ศสข.จังหวัดสตูลจัดโครงการนำร่องขยายเครือข่ายเสริมสร้างความเข้มแข็ง ศสข.มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา ศสข.ที่มีการพัฒนาในระดับดีมาก คัดเลือกมาเป็น ศสข.ตัวอย่างจำนวน 3 ศูนย์ ให้ ศสข.ดังกล่าวสามารถเป็นแบบอย่างขยายเครือข่ายไปยัง ศสข.อื่นๆ ศึกษาความรู้เป็นแบบอย่างได้ เป้าหมายผู้เข้ารับการอบรมประกอบด้วยคณะกรรมการ ศสข.จำนวน 3 ศูนย์ ศูนย์ละ 10 คน และคณะทำงานพัฒนา ศสข. จำนวน 14 คน รวมผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น 44 คน ดำเนินการบรรยายให้ความรู้แนวทางและเทคนิคการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน โดยวิทยากร ซึ่งเป็นผู้นำชุมชนเข้มแข็งตัวอย่าง ค.นาหว่า อ.จนะ จ.สงขลา และทักษะศึกษาดูงานชุมชนเข้มแข็งตัวอย่างดังกล่าว รวม 2 วัน ใช้งบประมาณ 20,000 บาท

4. การนิเทศก์งาน ศสข. เนื่องจากในปี 2544 (ช่วงต้นปี) ไม่มีโครงการจ้างบัณฑิตอาสา สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดสตูลได้จัดทำแผนปฏิบัติการให้คณะทำงานพัฒนา ศสข.จังหวัดสตูลนิเทศก์งาน ศสข.จำนวน 267 ศสข. ดำเนินการระหว่างเดือน มิถุนายน - สิงหาคม 2544 โดยคณะทำงานพัฒนา ศสข.ออกเยี่ยมเยียนสอบถามการดำเนินงานของ ศสข.และปัญหาอุปสรรคพร้อมให้คำแนะนำแนวทางการปฏิบัติงานตามพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายในแต่ละอำเภอ ใช้พาหนะของหน่วยงานที่สังกัดอยู่ และสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดสตูลสนับสนุนน้ำมันเชื้อเพลิง ใช้งบประมาณ จำนวน 5,745 บาท

5. เนื่องจากการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมกับ ศสข.ยังมีน้อย สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดสตูลร่วมกับหน่วยงานกรศ.จังหวัดสตูลได้ร่วมจัดทำสารแรงงานและสวัสดิการสังคม ส่งข่าวสารถึง ศสข.ทางไปรษณีย์พร้อมกับจัดทำสารจาก ศสข.แบบคิดแสดมปีให้ ศสข.ตอบกลับมาด้วย ซึ่งได้จัดทำระหว่างเดือน มิถุนายน - กันยายน 2544 รวม 4 ฉบับ โดยใช้งบประมาณ 5,264 บาท

บทที่ 3

ผลการดำเนินงานศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดสตูล

ในปีงบประมาณ 2544 สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดสตูลร่วมกับคณะทำงานพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ได้ร่วมกันจัดทำโครงการอบรมคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน (ศสพ.) และผู้แทน อบต. โครงการนำร่องขยายเครือข่ายเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านและจัดทำแผนปฏิบัติการออกเยี่ยมเยียนและพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ปี 2544 ตั้งแต่เดือน มีนาคม – กันยายน 2544 จำนวน 267 ศสพ. ใช้งบประมาณรวมทั้งสิ้น 31,745 บาท ผลการดำเนินงานทั้งสามโครงการสรุปได้ดังนี้

1. โครงการอบรมคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน (ศสพ.) และผู้แทน อบต. เป้าหมายจำนวน 45 ศูนย์ ศูนย์ละ 2 คน และประธานกรรมการบริหาร หรือผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล 35 อบต. รวมผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น 105 คน งบประมาณ 6,000 บาท ปรากฏว่าคณะกรรมการ ศสพ. และประธานบริหาร หรือผู้แทน อบต. เข้ารับการอบรมจำนวน 85 คน จากจำนวน 105 คน คิดเป็น 79.04 % สาเหตุที่คณะกรรมการ ศสพ. ไม่สามารถอบรมฯ ได้ตามเป้าหมายเนื่องจากคณะกรรมการ ศสพ. บางศูนย์มีกิจธุระไปประกอบอาชีพส่วนตัว

2. โครงการนำร่องขยายเครือข่ายเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป้าหมาย ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านที่มีการพัฒนาระดับดีมาก จำนวน 3 ศูนย์ ศูนย์ละ 10 คน รวมจำนวน 30 คน และคณะทำงานพัฒนา ศสพ. 14 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 44 คน งบประมาณ 20,000 บาท ปรากฏว่ามีคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านและคณะทำงานพัฒนาศสพ. เข้ารับการอบรมครบจำนวน 44 คนตามเป้าหมาย ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมจะได้นำความรู้ไปพัฒนา ศสพ. ที่รับผิดชอบให้เป็นตัวอย่างแก่ ศสพ. อื่น ๆ ในจังหวัดสตูลต่อไป

3. เนื่องจากในปีงบประมาณ 2544 (ช่วงต้นปี) ไม่มีโครงการจ้างบัณฑิตอาสาสำนักงาน รสจ.สตูล จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการออกเยี่ยมเยียนและพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้คณะทำงานพัฒนาศสพ. ของหน่วยงาน กรส.สตูล ในปีงบประมาณ 2544 โดยสำนักงาน รสจ.สตูลสนับสนุนน้ำมันเชื้อเพลิง เป้าหมาย 267 ศสพ. จาก 35 ตำบล 6 อำเภอ กับอีก 1 ถึงอำเภอ ใช้งบประมาณ 5,745 บาท คณะทำงานพัฒนา ศสพ. ของแต่ละอำเภอจัดทำแผนปฏิบัติการออกเยี่ยมเยียน ศสพ. ให้คำปรึกษาแนะนำแก่คณะกรรมการ ศสพ. เช่น การจ่ายเงินกองทุน ศสพ. แนวทางการบริหารจัดการกองทุน ศสพ. ให้กองทุนเพิ่มพูนขึ้น การจัดทำระบบบัญชีรายรับรายจ่ายเงินกองทุน ศสพ. การนำข้อมูลผู้ประสบปัญหาเสนอให้ อบต. จัดทำแผนของงบประมาณแก้ไขปัญหแก่ผู้เดือดร้อน และแจกคู่มือการปฏิบัติงานแก่คณะกรรมการ ศสพ. ศึกษาเป็นแนวทางการปฏิบัติ พร้อมทั้งเก็บข้อมูลต่างๆ ของ ศสพ. แต่ละแห่งนำมาจัดระบบข้อมูลใช้ในการวางแผนการส่งเสริมการพัฒนา ศสพ. ต่อไป ผลของการตรวจเยี่ยมได้ครบตามเป้าหมาย 267 ศูนย์ แต่มีบาง ศสพ. ที่ตรวจเยี่ยมมีคณะ

กรรมการศูนย์มาเข้าร่วมประชุมตอบข้อซักถามน้อย เนื่องจากคณะกรรมการ ศสย.บางคนไปประกอบอาชีพส่วนตัว

จากผลการดำเนินงานทั้ง 4 โครงการ สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดสตูลร่วมกับคณะทำงานพัฒนา ศสย.ของจังหวัดสตูลจึงขอสรุปผลการดำเนินงานของ ศสย.ตามองค์ประกอบของการพัฒนา ศสย. ด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

คณะทำงานพัฒนา ศสย. ของจังหวัดสตูลพบว่าคณะกรรมการของ ศสย. ไม่ได้ประชาสัมพันธ์ภารกิจของ ศสย. ให้ประชาชนใน ศสย. ได้รับทราบ ประชาชนไม่มีส่วนในการคัดเลือกคณะกรรมการ ศสย. เมื่อคณะกรรมการ ศสย. ครบวาระ 4 ปี ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้มีการประชุมราษฎรในหมู่บ้านให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการศสย. ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันจะเป็นผู้คัดเลือกคณะกรรมการ ศสย. ชุดใหม่เป็นผู้สนับสนุนกับกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านคณะกรรมการ ศสย. ไม่มีการประชุมกัน เพราะคณะกรรมการ ศสย.แต่ละคนมีภารกิจ จึงไม่ค่อยมีเวลาดำเนินงานเรื่อง ศสย. คณะกรรมการ ศสย. ไม่ได้ประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในหมู่บ้านทราบว่ากระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมได้สนับสนุนเงินอุดหนุน จำนวน 12,500 บาท เพื่อนำไปช่วยประชาชนที่ประสบปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมคณะกรรมการ ศสย. คิดว่าหากประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรรับทราบจะทำให้มีราษฎรผู้เดือดร้อนมาขอรับบริการในเรื่องเงินอุดหนุนศสย. มาก คณะกรรมการ ศสย.เกรงว่าหากจะรับพิจารณาช่วยเหลือเงินอุดหนุน ศสย. ให้แก่ราษฎรใน ศสย. ไม่ว่าจะเป็นการให้เปล่า หรือจะให้กู้ยืมประกอบอาชีพจะมีราษฎรมาใช้บริการมาก แต่เงินมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ บางรายเมื่อไม่มีเงินอุดหนุน ศสย. จะเข้าใจว่าคณะกรรมการ ศสย. พิจารณาให้ญาติพี่น้องของคณะกรรมการ ศสย. ซึ่งทำให้คณะกรรมการ ศสย. ไม่สบายใจ จึงเก็บเงินอุดหนุน ศสย. เก็บไว้ในบัญชีไม่นำมาใช้ทำให้ราษฎร ไม่ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการ ศสย. ในเรื่องต่างๆ ที่ ศสย.ขอความร่วมมือมา เพราะราษฎรเห็นว่า ศสย. ไม่ค่อยช่วยเหลืออะไรเลย

คณะทำงานพัฒนา ศสย. ได้ให้คำปรึกษา แนะนำคณะกรรมการ ศสย. ให้ประชาสัมพันธ์ภารกิจหน้าที่ของ ศสย. ให้ราษฎรใน ศสย. ได้รับทราบ รวมทั้งหลักเกณฑ์การให้จ่ายเงินกองทุน ศสย. ให้ราษฎรใน ศสย. ได้รับทราบทั่วกัน สำหรับการช่วยเหลือราษฎรรายใดที่ประสบความเดือดร้อนด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมในศสย. ขอให้ช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อนจริงๆ สามารถชี้แจงให้ราษฎรคนอื่นๆ ได้รับทราบและเห็นด้วยกับคณะกรรมการ ศสย. ในเรื่องขอเงินอุดหนุน ศสย. ซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด ได้ให้คำปรึกษาแนะนำคณะกรรมการ ศสย. ในการระดมหาเงินกองทุน ศสย. มาเพิ่มขึ้น เช่น ให้ราษฎรในหมู่บ้านกู้ยืมประกอบอาชีพ โดยคิดเป็นผลกำไรที่เกิดขึ้นตามส่วนที่ตกลงกัน การนำเงินมาลงทุนกับกลุ่มออมทรัพย์ของหมู่บ้าน เป็นต้น การคัดเลือกคณะกรรมการ ศสย. ในกรณีที่คณะกรรมการ ศสย. ครบวาระ 4 ปี ขอให้ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันได้เรียกราษฎรในหมู่บ้านมารวมกันประชุมคัดเลือกคณะกรรมการศสย. ตามที่ราษฎรต้องการ ก็จะทำ

ให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการดำเนินเรื่อง ศสข. และ ศสข.สามารถเป็นที่พึ่งของราษฎรได้ในยามที่ เขาประสบความเดือดร้อน ปัจจุบันจังหวัดสตูลได้รับเงินอุดหนุน ศสข. จำนวน 264 ศสข. ยังไม่ได้ รับเงินอุดหนุนอีก 5 ศูนย์

2. ด้านการจัดทำระบบข้อมูลของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดสตูล

คณะทำงานพัฒนา ศสข.ของจังหวัดสตูล ได้ออกเยี่ยม ศสข. รวมทั้งได้มีการอบรม คณะกรรมการ ศสข. ให้ความรู้เรื่อง ศสข. แล้วพบว่า ศสข.ส่วนมากไม่มีข้อมูลด้านแรงงานและ สวัสดิการสังคม และข้อมูลอื่นๆ ที่สำคัญ เช่น ข้อมูลผู้ว่างงาน ข้อมูลผู้ถูกเลิกจ้าง ข้อมูลผู้สูงอายุ ข้อมูลคนพิการ ข้อมูลเงินอุดหนุน ศสข. ข้อมูลผู้ได้รับความช่วยเหลือจาก ศสข. เป็นต้น การช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมในศสข. คณะกรรมการ ศสข. จะไม่ค่อยจัดทำบัญชีรับ – จ่ายให้ถูกต้อง การเบิกจ่ายจะอาศัยผู้ใหญ่บ้านหรือกำนัน ซึ่งเป็นประธาน ศสข. เป็นผู้สั่งจ่ายเงินอุดหนุน ศสข. ไม่ได้มอบหมายให้เหรียญเงินเป็นผู้จัดทำบัญชีรับ – จ่ายเงินอุดหนุน ศสข. อาศัยการจดจำของประธาน ศสข. รับทราบอยู่คนเดียว

คณะทำงานพัฒนา ศสข.ของจังหวัดสตูล ได้มีการอบรมคณะกรรมการ ศสข. ของ จังหวัดสตูล และให้การแนะนำแก่คณะกรรมการ ศสข. ในเรื่องการจัดทำข้อมูลผู้ประสบปัญหาด้าน แรงงานและสวัสดิการสังคมอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการจัดทำป้ายต่างๆ ใน ศสข.ที่เกี่ยวข้องกับการ กิจหน้าที่ของหน่วยงานกระทรวงแรงงานฯ จังหวัดสตูล เพื่อให้ราษฎรที่สนใจได้เข้ามาศึกษาหา ความรู้เรื่อง ศสข. และสามารถไปประชาสัมพันธ์ให้กับคนอื่นๆ ได้

3. ด้านระบบการเงินของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดสตูล

คณะทำงานพัฒนา ศสข. ได้ไปตรวจเยี่ยม ศสข. รวมทั้งได้มีการอบรมคณะ กรรมการ ศสข. พบว่า ศสข.ส่วนใหญ่จังหวัดสตูลมีเงินกองทุน ศสข.อยู่ไม่ถึง 12,500 บาท เงินใน ส่วนที่ขาดหายพบว่า

- 3.1 คณะกรรมการ ศสข.ให้ราษฎรยืมรายละ 1,000 – 2,000 บาท หรือให้กลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน เช่นกลุ่มออมทรัพย์ ยืมไปลงทุนโดยไม่คิดดอกเบี้ย (เนื่องจากขัดหลักศาสนาอิสลาม) แต่กำหนดส่งเงินต้นบวกค่าธรรมเนียมหรือ กำไร ตามที่คณะกรรมการ ศสข.ได้กำหนดระเบียบของ ศสข.ไว้
- 3.2 คณะกรรมการ ศสข.ลงมติช่วยเหลือราษฎรผู้ประสบความเดือดร้อนโดยวิธีการ ให้เปล่า
- 3.3 ประธาน ศสข.นำเงินกองทุน ศสข.ไปใช้ส่วนตัว

คณะทำงานพัฒนา ศสข.ได้ให้คำแนะนำคณะกรรมการ ศสข. แนวทางการใช้เงิน กองทุน ศสข. การระดมเงินกองทุนเข้า ศสข. และได้แนะนำการทำบัญชีรายรับ – จ่ายเงินกองทุน ศสข.รวมทั้งการลงบันทึกทะเบียนข้อมูลการช่วยเหลือราษฎรผู้ประสบความเดือดร้อนในกรณีต่างๆ

ซึ่งสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดสตูลได้จัดทำแบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลดังกล่าว มอบให้คณะกรรมการพัฒนาศูนย์ นำไปมอบ ศสข.ต่างๆ นำไปใช้ปฏิบัติสำหรับ ศสข.ที่คณะกรรมการศูนย์ได้ใช้เงินกองทุน ศสข. ไปหมดแล้วได้แนะนำแนวทางการระดมเงินเข้ากองทุน ศสข. โดยวิธีขอรับบริจาคผู้มีจิตกุศล นักการเมือง การจัดงานกุศลในโอกาสต่างๆ เป็นต้น ในส่วนของเหรียญกษาปณ์ของ ศสข. ได้ให้การแนะนำในการเก็บรักษาเงินสดไว้เพื่อช่วยเหลือราษฎร กรณีฉุกเฉินตามที่คณะกรรมการกำหนด

4. คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดสตูล

คณะกรรมการพัฒนา ศสข. ได้ตรวจเยี่ยมศสข. พบว่าศสข. ส่วนใหญ่ได้มีการประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการ ศสข. ตั้งแต่ปี 2537 ซึ่งคณะกรรมการศสข. ได้ครบวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปีแล้ว และมีการประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการ ศสข. ขึ้นใหม่ซึ่งบาง ศสข. คณะกรรมการมาจากการเลือกตั้ง บาง ศสข. ก็มาจากการแต่งตั้งจากประธานศูนย์คนเดิมซึ่งส่วนใหญ่ประธาน ศสข. จะเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน

คณะกรรมการพัฒนา ศสข. ได้ให้คำแนะนำในการแต่งตั้งคณะกรรมการ ศสข. ตามระเบียบกระทรวงแรงงานว่าด้วยการส่งเสริม ศสข. พ.ศ. 2544 ว่าคณะกรรมการศูนย์เป็นบุคคลที่รับการคัดเลือกจากประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเป็นคณะกรรมการ ศสข. ประกอบด้วยประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรัญญิก กรรมการ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน หรือตามความเหมาะสมระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ให้หมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านเป็นผู้กำหนด ไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือตามความเหมาะสม และให้ระบุไว้ในระเบียบของ ศสข. ให้ชัดเจน กรณีที่กรรมการชุดเก่าพ้นจากตำแหน่งให้ส่งมอบงานและเงินทุน ศสข. ให้คณะกรรมการชุดใหม่ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

5. ด้านอาคารสถานที่ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดสตูล

จากการปฏิบัติงานคณะกรรมการพัฒนา ศสข. พบว่าสถานที่ทำการ ศสข. ส่วนใหญ่ประมาณ 90 % จะตั้งอยู่บ้านของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นอกจากนี้จะตั้งอยู่ตามศาลาเอนกประสงค์ของหมู่บ้าน ส่วนป้ายชื่อของ ศสข. จะติดไว้ทุกศูนย์

คณะกรรมการพัฒนา ศสข. ได้ให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการ ศสข. ว่าสถานที่ทำการ ศสข. ควรจะเป็นสถานที่ซึ่งประชาชนในชุมชนสามารถเดินทางไปติดต่อได้ง่ายและสะดวก มีพื้นที่เพียงพอในการประชุมคณะกรรมการ ศสข. การเก็บเอกสารและสิ่งส่งมอบจ่าย หรือสิ่งบริจาค ตลอดจนที่ปิดประกาศข้อมูลข่าวสารของ ศสข. และทางราชการ เช่น ที่ทำการ อบต. ศาลาประชาคม สถานที่ของหน่วยงานอื่นก็ได้ ที่ยินดีให้สถานที่ร่วมกัน หรือบ้านประชาชน ศสข. หากมีพื้นที่พอเพียง และติดต่อสะดวก สำหรับการกำหนดบุคคลที่อยู่สถานที่ทำการ ศสข. ได้แนะนำว่า คณะกรรมการ ศสข. ควรประกาศให้ประชาชนในชุมชนทราบถึงรายชื่อบุคคลที่เป็นคณะกรรมการ และชี้แจงบริการที่ ศสข. จะสามารถให้บริการประชาชนได้ การขอรับบริการ คำแนะนำ คำปรึกษา และ

คำร้องทุกข์ให้ติดต่อขอรับบริการได้จากประธาน ศสพ. เพื่อพิจารณาช่วยเหลือตามความเหมาะสม และลงทะเบียนไว้ พร้อมปิดประกาศไว้ที่ทำการ ศสพ.

6. ด้านการช่วยเหลือประชาชนของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดสตูล

จากการตรวจเยี่ยม ศสพ. คณะทำงานพัฒนา ศสพ. พบว่าคณะทำงาน ศสพ. ได้นำเงินกองทุน ศสพ. ช่วยเหลือประชาชนโดยการให้ยืมบ้าง กู้ยืมไปลงทุนประกอบอาชีพบ้าง ผลปรากฏว่า ส่วนใหญ่ไม่ส่งเงินคืนตามกำหนด หรือบางรายก็ไม่มีเงินที่จะส่งคืน ทำให้คณะกรรมการ ศสพ. ประสบปัญหาการบริหารเงินกองทุนอย่างมาก เนื่องจากเงินกองทุน ศสพ. มีเหลืออยู่น้อยไม่สามารถช่วยเหลือประชาชนได้อย่างเต็มที่ หรือบาง ศสพ. ไม่กล้านำเงินกองทุนไปช่วยเหลือผู้เดือดร้อนกลัวว่าจะไม่ได้รับเงินคืน

คณะทำงานพัฒนา ศสพ. ได้ให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการ ศสพ. ประชุมชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจว่าเงินกองทุน ศสพ. 12,500 บาท เป็นเงินของประชาชนทุกคนในหมู่บ้านมีสิทธิจะได้รับประโยชน์ การกู้ยืมเงินกองทุนควรให้ผู้ค้ำประกัน และควรแจ้งให้ประชาชนได้รับความเคลื่อนไหวเงินกองทุนเพื่อเป็นการตรวจสอบซึ่งกันและกัน และเป็นการแก้ไขปัญหาการค้างชำระเงินกองทุน ศสพ. ด้วย

7. การมีส่วนร่วมการส่งเสริมและการพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของหน่วยงาน กรส. จังหวัดสตูล

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมออกระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วย ศสพ. พ.ศ. 2541 ให้จังหวัดสตูลแต่งตั้งคณะกรรมการประสานการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดสตูล ตามคำสั่งจังหวัดสตูลที่ 2073 / 2544 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2544 ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดสตูลเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล (2) เป็นรองประธานกรรมการหัวหน้าหน่วยงาน กรส.5 หน่วยงาน เป็นกรรมการและรศจ.สตูล เป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อทำหน้าที่กำหนดแล้วทางการประสานงานกับหน่วยงานราชการองค์กรภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ศสพ. ติดตามและประเมินผล รวบรวมปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของศสพ.เป็นต้น นอกจากนั้นจังหวัดสตูลได้มีคำสั่งจังหวัดสตูล ที่ 770 / 2544 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2544 แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดสตูลชุดใหม่ขึ้น โดยมี รศจ.สตูล เป็นหัวหน้าคณะทำงาน และมีข้าราชการหน่วยงาน กรส. เป็นคณะทำงานจำนวน 13 คน โดยมีเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7 สำนักงาน รศจ.สตูล เป็นเลขานุการคณะทำงาน เพื่อให้คณะทำงานดังกล่าวทำหน้าที่ติดตามเยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษาแนะนำแก่คณะกรรมการ ศสพ.ในพื้นที่รับผิดชอบแต่ละอำเภอ และให้รายงานผลการดำเนินงานปัญหาอุปสรรคการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆแก่คณะกรรมการประสานการดำเนินงาน ศสพ. จังหวัดสตูล

ผลการปฏิบัติงานของคณะทำงานพัฒนา ศสบ.จังหวัดสตูล จากการตรวจเยี่ยม ศสบ. 269 ศสบ. และเป็นวิทยากรอบรมคณะกรรมการ ศสบ.จังหวัดสตูล พบว่าคณะกรรมการ ศสบ. ยังขาดความรู้การดำเนินงานของ ศสบ. ต้องมีการเชิญคณะกรรมการ ศสบ. มาอบรม และให้มีการศึกษาดูงาน ศสบ.ที่มีความเข้มแข็งแล้วเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และจัดแผนปฏิบัติการให้คณะทำงานพัฒนา ศสบ. ออกตรวจเยี่ยมเยียน เพื่อติดตามผลการดำเนินงาน ศสบ. เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คณะกรรมการ ศสบ.ได้เรียนรู้ และทำงานพัฒนา ศสบ.สามารถช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้อย่างทั่วถึง

8. ข้อเสนอแนะศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดสตูล

การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้าน ควรดำเนินการดังนี้

1. กรรท. จะต้องจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุน ศสบ. ให้กับ ศสบ. ที่ได้ใช้เงินกองทุน ศสบ. ไปช่วยเหลือราษฎรผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่ กรรท. กำหนดหมดไปหรือเหลืออยู่ไม่มาก เพื่อให้เงินกองทุน ศสบ. มีมากขึ้นไม่ใช่ให้คณะกรรมการ ศสบ. ไประดมหาทุนกันเอง ยิ่งในช่วงนี้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในช่วงตกต่ำ
2. ควรให้คำตอบแทนคณะกรรมการ ศสบ. บ้างตามที่เห็นสมควร เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ เพราะปัจจุบันนี้คณะกรรมการ ศสบ. ส่วนมากมีฐานะยากจนจะต้องไปประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรืออาชีพส่วนตัว เพื่อนำรายได้มาเลี้ยงครอบครัว หากมาตั้งใจทำงานในตำแหน่งคณะกรรมการ ศสบ. มากครอบครัวก็จะเดือดร้อน
3. ควรมีการจัดอบรมทบทวนความรู้เรื่อง ศสบ. ให้แก่คณะกรรมการ ศสบ. อย่างสม่ำเสมออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และพยายามจัดเตรียมหลักสูตรที่มีความสำคัญให้แก่คณะกรรมการ ศสบ. รวมทั้งนำคณะกรรมการ ศสบ. ไปศึกษาดูงานที่ ศสบ.บริหารงาน ได้ดีเด่นเป็นที่ยอมรับของประชาชน
4. ควรมีจัดประกวด ศสบ. เป็นประจำทุกปี พร้อมทั้งรางวัลแก่ ศสบ. ที่ดีเด่นเป็นโล่ประกาศเกียรติคุณ และเงินรางวัล เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่คณะกรรมการ ศสบ. โดย กรรท.จะต้องให้ ศสบ.ที่ดีเด่นไปรับรางวัลที่ กรรท. และให้นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเป็นผู้มอบรางวัลดังกล่าว ซึ่งจะทำให้คณะกรรมการ ศสบ. ได้มีความภูมิใจและเห็นการเผยแพร่ชื่อเสียงการดำเนินการของ ศสบ. ให้บุคคลภายนอกได้ทราบ

บทที่ 4

แนวทางการพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจังหวัดสตูล

การที่จะพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านของจังหวัดสตูลให้มีความเข้มแข็งและเป็นที่พักพิงของราษฎรใน ศสพ. ได้ สามารถช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ผู้ด้อยโอกาสได้เป็นอย่างดี จำเป็นที่จะต้องหาแนวทางที่จะทำให้ ศสพ. เป็นที่ยอมรับของราษฎรใน ศสพ. นั้นๆ ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจาก รสจ. สตูล ให้เป็นคณะกรรมการพัฒนา ศสพ. และเป็นวิทยากรอบรมทบทวนความรู้เรื่อง ศสพ. ให้กับคณะกรรมการศสพ. ของจังหวัดสตูลประจำปี 2543 รวมทั้งได้ออกตรวจเยี่ยมให้คำปรึกษาแนะนำคณะกรรมการ ศสพ. ของอำเภอเมืองสตูล จากประสบการณ์เรื่อง ศสพ. 1 ปีที่ผ่านมา ข้าพเจ้าขอเสนอแนวทางที่ทำให้ ศสพ. ของจังหวัดสตูลมีความเข้มแข็งและที่พักพิงของราษฎรใน ศสพ. ได้ดังต่อไปนี้

- 1 สร้างความรู้ความเข้าใจให้คณะกรรมการ ศสพ. อย่างเต็มที่เพียงพอและต่อเนื่อง โดยการจัดอบรมให้ความรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์แก่คณะกรรมการ ศสพ. และนำทัศนศึกษาดูงาน ศสพ. ที่มีการพัฒนาเข้มแข็งแล้ว เพื่อมาปรับตามศักยภาพที่มีในหมู่บ้าน
- 2 คณะกรรมการ ศสพ. ต้องคัดเลือกบุคคลในหมู่บ้านที่มีคุณธรรมมีความเสียสละเป็นที่เคารพนับถือของคนในหมู่บ้าน เพื่อให้มาทำหน้าที่ให้การสงเคราะห์แก่ผู้เดือดร้อนในหมู่บ้าน
- 3 การดำเนินงานของ ศสพ. ควรมีกิจกรรมที่ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุน ศสพ. เพื่อทำให้เกิดความสำนึกในการเป็นเจ้าของ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผลการดำเนินงานของ ศสพ.
- 4 กิจกรรมของ ศสพ. ต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐช่วยไปชี้แนะในระยะแรก ระยะต่อไปให้ ศสพ. ดำเนินกิจกรรมเอง โดยเจ้าหน้าที่จะคอยติดตามผลและช่วยเหลือสนับสนุน
- 5 หน่วยงานสังกัด รส. ในจังหวัดต้องมีการเชิญผู้ประสานงาน ศสพ. มารับทราบแผนปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยในการช่วยเหลือประชาชนแต่ละเดือน เพื่อให้การปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน รส. กับ ศสพ. มีความเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ
- 6 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ควรสนับสนุนค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการ ศสพ. / ผู้ประสานงาน ศสพ. เช่นเดียวกับประชุมค่าพาหนะ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

- 7 คณะกรรมการพัฒนา ศสพ.ต้องมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการทำงานพัฒนา ศสพ.เพื่อจะได้แนะนำและส่งเสริมสนับสนุน ศสพ.ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 8 คณะทำงานพัฒนา ศสพ.จัดทำแผนนิเทศงาน และติดตามผลการดำเนินงาน ศสพ.อย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง
- 9 เงินกองทุน ศสพ. 12,500 บาท ควรจะนำไปบูรณาการกับกลุ่มกองทุนต่างๆ ในหมู่บ้านที่หน่วยงานราชการต่างๆ สนับสนุนส่งเสริมอยู่ หรือกลุ่มอาชีพมีผลกำไรที่แน่นอน โดยมีประชาชนนำเงินมาลงทุนร่วมด้วยตามหุ้นส่วนที่กำหนด เพื่อมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ และมีการจัดสรรผลกำไรคืนตามหุ้นส่วนและกันเงินจากกำไรส่วนหนึ่งมาจัดสรรบริการด้านสวัสดิการสังคมในหมู่บ้าน
- 10 ต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานสังกัด รส.กับ ศสพ.ใช้สื่อสารแบบตอบรับ โดยจัดทำสารแรงงานและสวัสดิการสังคม เพื่อให้หน่วยงานสังกัด รส.ส่งข่าวสารราชการถึง ศสพ. พร้อมกับแนบสารจาก ศสพ. เพื่อให้ ศสพ.ตอบกลับมาด้วย โดยส่งทางไปรษณีย์ติดแสตมป์ให้เรียบร้อยเดือนละ 1 ครั้ง ซึ่ง รสจ.สตูลได้จัดทำเมื่อปี 2544 ทำให้ ศสพ.ได้รับข่าวสารราชการและตอบกลับมาขอรับความช่วยเหลือ ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ทำให้การจัดบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ทำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และประชาชนได้ยอมรับประโยชน์ของ ศสพ.มากขึ้นกว่าเดิม

ด้วยสาเหตุที่ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เป็นองค์ของประชาชนที่รัฐมีนโยบายที่จะดำเนินการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เน้นกระจายอำนาจสู่ประชาชน สู่ชุมชน การที่พัฒนาให้เป็น “ที่พึ่งของราษฎร องค์กรประชาชน” อย่างแท้จริงนั้น จำเป็นที่จะต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ตั้งแต่หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมทุกหน่วยงานที่จะต้องประสานนโยบายที่สอดคล้องกัน ข้าราชการต้องมีสำนึกในการที่จะพัฒนาให้องค์กรนี้มีความเข้มแข็ง มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างทั่วถึง สนองความต้องการได้อย่างรวดเร็วและสำคัญที่สุดคือ คุณภาพของประชาชนที่จะต้องตระหนักและมีส่วนร่วมรับผิดชอบในสวัสดิการของตน ซึ่งต้องพัฒนาโดยอาศัยการพัฒนาการศึกษาของประชาชน โดยเฉพาะคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน การกระตุ้นการสร้างความรู้เข้าใจในการจัดการพัฒนาและการส่งเสริมการริเริ่ม และมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับให้เป็นรูปธรรม ฯลฯ เพื่อให้การพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านประสบความสำเร็จ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อความผาสุกของประชาชนโดยถ้วนหน้าต่อไป